

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS

9021 Győr, Városház tér 1.

..... napirendi pont

Humánszolgáltatási Bizottság előterjesztése

Javaslat „Tihanyi Árpád-szobor” köztéri műalkotás felállítására

Győr, 2025. szeptember 9.

Előterjesztő:

dr. Laczkovits-Takács Tímea
a bizottság elnöke

Az előterjesztést véleményezte: -

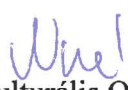
Meghívásra javasolt: -----

Az előterjesztést látta:

Kósa Roland
alpolgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

dr. Bakonyi Bernadett
jegyző

Az előterjesztést készítette: Kulturális Osztály

Humánszolgáltatási Bizottság előterjesztése

Javaslat „Tihanyi Árpád-szobor” köztéri műalkotás felállítására

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1956-os forradalom és szabadságharc áldozatai közül sokan a harcok során veszítették életüket, illetve megannyi polgárt a megtorlás során végeztek ki vagy haltak meg börtönökben méltatlan körülmények között. Tihanyi Árpád győri áldozatra emlékezve, az ő tiszteletére kíván szobrot állítani egy győri házaspár: Németh Ottó és felesége, Németh Ottóné (a továbbiakban: Adományozók). Az Adományozók nagylelkű adományaként Győr városának adományozná Tihanyi Árpád egészalakos szobrát azzal a szándékkal, hogy az alkotás Győrött, a Tihanyi Árpád úton, a győri belterületi 4778/115 hrsz. alatt felvett belterületi önkormányzati tulajdonú közterületi ingatlanon kerüljön felállításra. (1. számú melléklet: makett fotó) A műalkotás elkészítésére az Adományozók Lebó Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművészt kérték fel. (2. számú melléklet: látványterv és műleírás)

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) fontosnak tartja a város környezetsztétikai értékeinek gazdagítását, a történelmi emlékezet elmélyítését, így Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Városstratégiai Bizottsága a 270/2025. (IX. 3.) VSTRB határozatával köszönettel elfogadta az Adományozók által az Önkormányzat számára ingyenesen felajánlott köztéri műalkotás adományt.

Az egészalakos emlékszobor a mártír és hitvalló Tihanyi Árpádot tanárként, polgári ruhában, öltönyben ábrázolja. A jobb kezében tartott könyv hivatására, baljában tartott kalap szerénységére, de a polgári életformára is utal. Az alak bal karján nemzeti színű szalagot visel, jelképezve a forradalomban betöltött szerepét. A könyv, a kalap és a karszalag nem zsánerszerűen, hanem mintegy attribútumként kerül megjelenítésre. Az 190 cm magas öntött, cizellált, patinázott bronz figura egy 120x55x55 cm magas keményműszkö talpazaton áll. A talpazat elülső oldalán bronzból megmintázott lyukas zászlón szerepel az emlékező felirat a mártír utolsó szavaival: „Éljen Krisztus Király és a Haza!”, a talpazat alá 100x100x3 cm fekete gránit „IMPALA” lap kerül elhelyezésre, az egész építmény 100x100x100 cm vasbeton alapon nyugszik.

A műalkotás művészi értékére vonatkozó szakvélemény – az 1991. évi XX. törvény 109. § (1) és (2) bekezdésében foglaltaknak eleget téve – beszerzésre került (3. számú melléklet: szakvélemény).

A szobor kivitelezési, installálási, valamint a felállításához kapcsolódó tereprendezés költségeit teljes egészében az Adományozók viselik.

Az Adományozók és az Önkormányzat között megkötendő Adományozási szerződés értelmében a szobor közterületen történő elhelyezése napjával ingyenesen az Önkormányzat tulajdonába kerül, a szerzői jogról történő térítésmentes lemondással egyidejűleg. A műalkotás névleges értéke: bruttó 31.750.000 forint.

A Tihanyi Árpád-szobor felavatására – a Tisztelt Közgyűlés egyetértő döntése esetén – várhatóan 2025. októberében kerül sor.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy Győrött, a 4778/115. hrsz-ú ingatlanon Lebó Ferenc szobrászművész „Tihanyi Árpád-szobor” köztéri műalkotásának elhelyezésére az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat

1./ Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése Győrött, a 4778/115. hrsz-ú közterületi ingatlanon az 1. számú melléklet szerinti „Tihanyi Árpád-szobor” műalkotás elhelyezését határozza el.

2./ A Közgyűlés köszönetét fejezi ki Németh Ottó és Németh Ottóné győri polgároknak az 1./ pontban foglalt, a város környezetesztétikai értékeit gazdagító és a történelmi emlékezetet elmélyítő műalkotás, város közössége javára történő önzetlen felajánlásukért.

3./ A Közgyűlés felkéri a polgármestert, hogy gondoskodjon az 1./ pontban meghatározott műalkotásnak Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának kizárólagos és korlátlan felhasználói jogú tulajdonba vételéről, egyben felhatalmazza a közterület biztosításával, valamint a műalkotás tulajdonba vételével kapcsolatos valamennyi eljárási cselekmény elvégzésére.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Győr, 2025. szeptember 9.

dr. Laczkovits-Takács Tímea
a bizottság elnöke

A. mellek

2.
melléklet

A TIHANYI ÁRPÁD SZOBOR LÁTVÁNYTERVE

MŰLEÍRÁS

Az adományozó házaspár régi terve volt, hogy egészalakos szobrot állítsanak Tihanyi Árpád, az 1956-as forradalom győri mártírja tiszteletére. Az emlékszóbor a mindösszesen három fennmaradt fényképfelvétel felhasználásával készült.

A szobor a mártír és hitvalló Tihanyi Árpádot tanárként, polgári ruhában, öltönyben ábrázolja. A jobb kezében tartott könyv hivatására, a baljában tartott kalap szerénységére, de a polgári életformára is utal. Az alak bal karján nemzeti színű szalagot visel, jelképezve a forradalomban betöltött szerepét. A könyv, kalap, karszalag nem zsánerszerűen, hanem mintegy attribútumként kerül megjelenítésre.

A 190 cm magas bronz figura 120 cm magas tömör keménymészkő talapzaton áll. A talapzat elülső oldalán bronzból, megmintázott lyukas zászlón szerepel az emlékező felirat a mártír utolsó szavaival :

„ Éljen Krisztus Király és a Haza ! ”

TIHANYI ÁRPÁD

1916.jan. 7 – 1957. dec. 31.

az 1956-os forradalom

győri mártírja

Alkotóművészeti Koordinációs Iroda
Cím: 1055 Budapest, Honvéd u. 13-15. Levélcím: 1463 Budapest, Pf.: 1036.
<http://alkotomuveszet.com>

Előadó: Beck Szilvia
Ügyiratszám: 23/2025

Az 1991. évi XX. törvény 109. §. (1., 2.) bekezdése alapján készült

SZAKVÉLEMÉNY

**Lebó Ferenc szobrászművész által készített
Tihanyi Árpád című emlékmű szoborról**

A szakvélemény a Múzeumház Nonprofit Kft. felkérésére és költségvállalásával készült.

A Győrben élő Németh Ottó és felesége 2025. június 10-én kereste meg levélben Lebó Ferenc Munkácsy-díjas szobrászművészt azzal a kéréssel, hogy szeretnének szobrot állíttatni és ajándékozni a városnak az '56-os győri mártír, Tihanyi Árpád (1916-1957) emlékére. A hírhű katolikus magyar – történelem tanár helyi értelmiségiként kapcsolódott az 1956-os forradalom győri eseményeibe. Ez év október 26-án a mosonmagyaróvári sortűzről értesülve a helyszínre sietett, hogy segítsen a rend helyreállításában és a további vérontás megakadályozásában. December 27-én koholt vádakkal letartóztatták. Azzal vádolták, hogy a mosonmagyaróvári sortűz után az ő biztatására lincseltek meg három rendőrt. A Győri Megyei Bíróság 1957 december 21-én kötél általi halálra ítélte. Az ítéletet 1957 december 31-én hajtották végre. A kivégzés egyik bírósági szemtanúja szerint ezekkel utolsó szavakkal halt meg: „Éljen Krisztus Király és a haza”. Földi maradványai 1990-ben kerültek elő a sopronkőhidai temető egyik közös sírjából, azonosítása után újratemették a győri nádorvárosi köztemetőben. Összesen három fotó maradt róla, egy személyigazolvány kép, egy családja körében és egy teljes alakos, kabátban, kalapban. A művész fontosnak tartotta a plasztikában az ábrázolt személyre utaló attribútumok megjelenítését. A jobb kezében fogott könyv tanári, értelmiségi létének, a levett kalap pedig alázatosságának szimbólumaként értelmezhető. Mindezt kiegészíti a határozott tekintet és büszke fejtartás, mint személyiségének kifejező jegyei. A szobor előzetes tervek szerint 130 cm magas posztamensre kerülne, melynek anyaga süttői mészkő. Megjelenne rajta az ábrázolt neve, születési-halálozási évszáma, szimbólumokként egy karszalag és egy lyukas zászló az 1956-os forradalom győri mártírja felirattal, valamint utolsó szavai. A szobor felállítására alkalmas tér megtalálását hosszú keresgélés előzte meg. Végül a mártír nevét viselő hosszú utca mellett találtak egy név nélküli teret, melyet egyik oldalon egy rendelő és

gyógyszertár, másik oldalon egy tízemeletes ház és a Frigó fagyizó vesznek közre. Itt 40x40 cm-es beton járólapokkal burkolták az U alakú ülőhelyek belső terét. A tér megfelelően forgalmas és másik műalkotás sem zavarná. A szobor főnézete a Tihanyi Árpád út felé lesz.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda által összehívott szakértői bizottság 2025. július 30-án megtekintette és véleményezte az 1:1 méretarányú agyagmodellt a művész műtermében megtartott ülésen (9026 Győr, Bácsai u. 125.).

A zsűritagok indokoltnak tartják a szobor állítását, hiszen Tihanyi Árpádról a városban mindössze egy festett csempeportré található annak az épületnek a falán, ahol egykor tanított. A plastika struktúrája szépen kezelt és épített, stílusa és minősége méltó a megemlékezéshez. A használt szimbólumok jelentése értelmezhető. Nehéz feladat három fotóból körplasztikaként megalkotni egy személy arcát, de ez esetben sikerült hitelesen megjeleníteni karakterét. Arc kifejezése szép, méltó utolsó szavaihoz. A zsűri néhány dolgot jegyezne meg kiegészítésképpen. Az egyik, hogy az alak kontraposzt testhelyzetében a csípő kicsit megbillen, ilyenkor a pihenő láb lejjebb kerül, mint a másik. Jelenleg a térdek egy szintben vannak, így a bal térdet érdemes kicsit lejjebb mintázni. A térdel együtt a lábfej is fordul, ezek egy irányba állása javasolt. A zsűritagoknak tetszik a hazafias kiállítás, ez egy nagyon jó gesztus. Érdemes figyelni, hogy a nyak jobban beépüljön a vállöbbe. A nyak lehet vékonyabb, így a fejbiccentő izom és az ádámcsutka közötti kis horpadás is megjelenhetne. A nyak vastagságának visszafogása mellett a mellkas kidomborodását is javasolt kicsit visszavenni. A nyakkendő szigorúbb megkötése jót tenne a kompozíció üzenetének és a fotókon is így látható. A haj megformálása, kidolgozása és a bajusz kialakítása szép. A jobb oldali kéz ujjai jelenleg kevésbé kidolgozottak mint a bal kézen, ennek pótlásával a végeredmény férfiasabb lesz. A figura dőlésének megakadályozására a mellény vonalát jobbra lehetne igazítani, mely kicsit visszakorrigálná a függőleges irányba. A szobor állítására kijelölt tér szép, az alkotás fogadására alkalmas. A padok közé a szakértők nem ajánlják. Érdemes a padok közötti tér közép tengelyébe helyezni, de lehetőleg minél beljebb az úttól. Ezáltal intímabb környezetet kap és méreteivel együtt jobban befogadható lesz. Amennyiben lehetséges, érdemes megnyitni a teret az út felől egy bejáró résszel. A tervezett 1.30 cm-es posztamens valószínű túl magas lenne itt, inkább a 80-100 cm javasolt. Minél magasabbra kerül, annál nagyobb teret igényel maga körül és ezzel megszűnik a tér intimitása. A tér lebukolása javasolt, rendezettebb hatást keltene, a fű folyamatos vágásának kényszere megszűnhetne. A kukákat jelenlegi helyükről szükséges lesz arrébb helyezni.

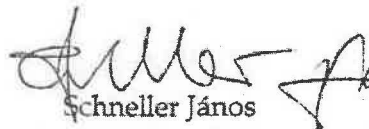
Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda – a szakértői vélemények alapján – a bemutatott 1:1-es léptékű modellt, a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával elfogadásra és kivitelezésre javasolja.

Szakértők voltak: Cserhalmi Luca esztéta és Szanyi Péter szobrászművész, az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda részéről Beck Szilvia kulturális menedzser.

Az Alkotóművészeti Koordinációs Iroda a szakvéleményért a szerződés szerinti bírálati díjat számolja fel.

A szakvéleményt készítette: Beck Szilvia kulturális menedzser.

Budapest, 2025. 08. 14.

Schneller János
alkotóművészeti koordinációs irodavezető

Kapják:

- Múzeumház Nonprofit Kft., 9026 Győr, Bécsi kapu tér 4.
- Lebóné Muhr Andrea, e-mail: leboferenc@gmail.com
- Ludwig Múzeum - Kortárs Művészeti Múzeum, 1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
- Irattár